

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/64/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2719201186
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2719201186.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: M. A., nar. XX.X.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov: otca M. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I., M. E. XX, právne zastúpeného: Mgr. Gabrielou Novákovou, advokátkou, so sídlom Veľký Krtíš, Námestie A. H. Škultétyho 5, a matky J. Z., nar. X.X.XXXX, trvale bytom A., Z. E. XXXX/XX, právne zastúpenej Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Bratislava, Ďumbierska 3F, za účasti Krajskej prokuratúry v Trnave, o návrhu otca a matky na zmenu úpravy styku otca s maloletým a návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 3. mája 2021, č.k. 7P/82/2019-378, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v jeho výroku I. m e n í čo do úpravy styku otca s maloletým počas veľkonočných sviatkov tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletým každý nepárny rok počas Veľkonočného pondelka v čase od 08.00 hod. do 18.00 hod. a vo zvyšku výrok I. p o t v r d z u j e.

II. Napadnutý rozsudok vo výrokoch II., IV., V., VI. a VII. sa p o t v r d z u j e a vo výroku III. a VIII. r u š í a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie rozhodol tak, že výrokom I. upravil styk otca s maloletým nasledovne:

- počas prvých šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku každý páry týždeň v roku, v sobotu a nedeľu od 9.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v roku v utorok a štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod., bez prítomnosti matky s tým, že matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom pripraviť a v určenom čase otcovi odovzdať v mieste bydliska, resp. prechodného bydliska maloletého dieťaťa a otec je povinný maloleté dieťa matke v určenom čase na rovnakom mieste vrátiť,

- po uplynutí šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku každý páry týždeň v roku od piatka od 15.00 hod. do pondelka do 8.00 hod. a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku od štvrtka od 15.00 hod. do piatka do 8.00 hod., bez prítomnosti matky s tým, že otec je povinný maloleté dieťa prevziať v predškolskom zariadení, ktoré maloleté dieťa navštevuje a po skončení styku je povinný ho do predškolského zariadenia priviesť. V prípade, ak maloleté dieťa nebude navštevovať predškolské zariadenie, matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom pripraviť a v určenom čase otcovi odovzdať v mieste bydliska, resp. prechodného bydliska maloletého dieťaťa a otec je povinný maloleté dieťa matke v určenom čase na rovnakom mieste vrátiť,

- počas letných prázdnin po uplynutí šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku od 1.7. od 8.00 hod. do 7.7. do 18.00 hod. a od 1.8. od 8.00 hod. do 7.8. do 18.00 hod.,

- počas vianočných a novoročných sviatkov po uplynutí šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku každý páry rok od 23.12. od 9.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod. a každý nepáry rok od 30.12. od 9.00 hod. do 3.1. nasledujúceho kalendárneho roka do 18.00 hod.,
- počas Veľkonočného pondelka v čase od 8.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom pripraviť a v určenom čase otcovi odovzdať v mieste bydliska, resp. prechodného bydliska maloletého dieťaťa a otec je povinný maloleté dieťa matke v určenom čase na rovnakom mieste vrátiť.

Výrokom II. súd rozhodol, že týmto rozsudkom mení rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 7P/30/2018-70 zo dňa 25.9.2018 v časti úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, výrokom III. zamietol protinávrh matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, výrokom IV. určil nad výchovou maloletého dieťaťa zo strany otca dohľad v trvaní 12 mesiacov, ktorý bude súd vykonávať za súčinnosti Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, výrokom V. uložil maloletému dieťaťu a jeho rodičom výchovné opatrenie, a to povinnosť po dobu šiestich mesiacov podrobiť sa psychologickému poradenstvu, ktoré bude prebiehať v občianskom združení TENENET o.z. so sídlom v Senci, a to za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi rodičmi ohľadom výchovy a starostlivosti o maloleté dieťa, výrokom VI. a VII. uložil otcovi a matke povinnosť nahradiť trovy konania štátu spočívajúce v znalečnom, každému vo výške 1.073,37 € na účet Okresného súdu Skalica do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia a výrokom VIII. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ust. § 24 ods. 4, § 25 ods. 1, 2, § 26, § 36 ods. 1, § 37 ods. 2 písm. b), písm. d), § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že návrh otca na úpravu styku bol podaný dôvodne. Súd mal preukázané, že rodičia maloletého spolu nežijú a rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 7P/30/2018-70 zo dňa 25.9.2018 bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal platiť na dieťa výživné v sume 150,- € mesačne a zároveň bol upravený styk otca s maloletým za prítomnosti matky. Následne na základe návrhu matky Okresný súd Skalica styk otca s maloletým dieťaťom dočasne upravil neodkladným opatrením č. k. 7P/82/2019-29 zo dňa 15.5.2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 23CoP/25/2020-111 tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každú stredu a každú sobotu vždy v čase od 15.00 hod. do 18.00 hod. v mieste bydliska maloletého za prítomnosti matky, a to na čas do právoplatnosti rozhodnutia Okresného súdu Skalica vo veci sp. zn. 7P/82/2019 o úprave styku rodičov s maloletým M..

3. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní v predmetnej veci skúmal najlepší záujem dieťaťa a uzavrel, že je potrebné styk s otcom rozšíriť, nakoľko akákoľvek deformácia vzťahu rodič a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len veľmi ťažko napráva. Z doložených dôkazov (najmä zo vzájomnej elektronickej komunikácie, z fotodokumentácie, z nahrávok, ako aj z písomných vyjadrení opisujúcich situácie pri realizácii stykov) vyplýva, že vzťahy medzi rodičmi sú výrazným spôsobom naštbené, a sú medzi nimi nezhody súvisiace s realizovaným stretávaním otca s dieťaťom, pričom sa nevedia dohodnúť v základných otázkach výchovy ich syna. V konaní bolo dostatočným spôsobom preukázané, že uplynutím času od poslednej úpravy styku otca s dieťaťom došlo k zmene pomerov, maloletý už nie je kojenný a septembri 2020 dovŕšil predškolský vek, pričom súd zistil, že minimálne posledné tri mesiace sú stretnutia otca s maloletým realizované aj bez prítomnosti matky a pravidelne aj za prítomnosti netere otca (vo veku päť rokov. Preto súd upravil styk otca s maloletým dieťaťom bez prítomnosti matky a to užším spôsobom počas prvých šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku a následne v širšom rozsahu po uplynutí šiestich mesiacov kedy osobitne upravil styk aj počas letných prázdnin, vianočných a novoročných sviatkov a počas Veľkonočného pondelka, nakoľko sa jedná o významné udalosti, ktoré si vyžadujú rozdielnú úpravu styku. Súd zohľadnil potrebu postupného zblížovania a vytvárania si vzťahu maloletého s otcom, z ktorého dôvodu počas prvých šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku určil styk v užšom rozsahu, stotožniac sa s názorom kolízneho opatrovníka a prokurátora okresnej prokuratúry. Relatívne širokú úpravu styku a bez prítomnosti matky určil súd vychádzajúc jednak zo záverov znaleckých posudkov a výpovedí znalcov pred súdom, ako aj z ostatných vykonaných dôkazov, ktoré vyhodnotil v ich vzájomnej súvislosti. Súd mal za to, že maloletému nehrozí ujma, ktorá by spočívala v nesprávnom vývoji v dôsledku správania otca, a bude rešpektované jeho právo na udržovanie pravidelného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Doterajší režim stretávania sa otca s maloletým bol v značnej miere obmedzujúci a preto je potrebné aj za pomoci nezávislých inštitúcií obnoviť adekvátny vzťah rodiča s dieťaťom. Z reakcií samotného maloletého dieťaťa mal súd totiž preukázané, že má rado obidvoch rodičov, pričom na stretnutie s otcom sa vždy teší. Z vykonaného

dokazovania (najmä zo znaleckého posudku Mgr. Martina Balka) vyplýva, že v zásade obaja rodičia majú osobnostné predpoklady pre zabezpečovanie výchovy a starostlivosti o maloleté dieťa.

4. Súd prvej inštancie konštatoval, že nie je účelom súdu, aby sa vysporiadal so všetkými životnými situáciami, na ktoré rodičia v priebehu konania poukazovali, vychádzal však zo základného princípu v konaniach starostlivosti o maloletých, ktorým je zohľadnenie najlepšieho záujmu dieťaťa. Nie je podstatné sa zaoberať okolnosťami z minulosti, ktoré by mohli maloletému dieťaťu pripomenúť negatívne spomienky alebo pocity. Matka nesúhlasila so závermi znaleckého posudku znalca Mgr. Martina Balka, a to najmä z dôvodu, že znalec neposkytol adekvátnu odpoveď, či má správanie otca prvky sexuálneho zneužívania alebo nie, tiež vyjadrila nesúhlas so znalečím návrhom k rozšíreniu styku otca s maloletým dieťaťom bez jej prítomnosti pre jej obavy týkajúce sa výchovných postupov otca. Súd však konštatoval, že závery uvedené v znaleckom posudku znalec na pojednávaní dostatočne objasnil, vyjadril sa k námietkam účastníkov konania a pričom zdôraznil, že maloleté dieťa má pozitívny vzťah k obidvom rodičom. Ako vyplýva zo znaleckého posudku, zo strany prežívania maloletého dieťaťa nebol zistený žiadny problém, vo vzťahu k obidvom rodičom má vytvorenú kvalitnú citovo a emočne sytenu vzťahovú väzbu, v prítomnosti každého z rodičov sa cíti viditeľne spokojne a bezpečne, pričom v jeho celkových prejavoch správania nie sú prítomné nápaditosti, ktoré by mohli poukazovať na jeho narušené vzájomné vzťahy s matkou alebo s otcom. U otca nebola zistená porucha osobnosti a ani hraničné správanie otca sa v zmysle záverov jeho vyšetrenia neukázalo ako patologické. Znalec preto odporučil primerane rozšíriť styk otca s maloletým dieťaťom, a to vrátane možnosti prespávania u otca, najmä s prihliadnutím na prirodzené vývinové potreby maloletého dieťaťa vzhľadom na jeho vek. Súd sa nestotožnil s námietkou matky, že nemožno prihliadať na odporúčania znalca ohľadom rozsahu styku, nakoľko ide o právnu otázku, ku ktorej znalec nemá právo sa vyjadrovať. Naopak, úlohou znalca z odboru psychológia je práve zaujatie stanoviska ohľadom rozsahu styku rodičov s maloletými deťmi, a to na základe vykonaných psychologických vyšetrení, z ktorých možno stanoviť záver zohľadňujúci najlepší záujem maloletého dieťaťa (odhliadnuc od toho, že súd upravil styk otca s maloletým v menšom rozsahu ako odporučil znalec). Takáto úprava zároveň žiadnym spôsobom neznevýhodňuje matku pri výkone jej rodičovských práv. Súd pri rozhodovaní vychádzal aj zo súkromného znaleckého posudku znalkyne Mgr. Lenky Lipanovej, zamietol ale návrhy na vykonanie dôkazu výsluchom tejto znalkyne, keďže závery jej posudku sú zrozumiteľné a výstižne vyjadrené a súd nepovažoval za potrebné vypočuť znalkyňu na ich ozrejenie. Znalkyňa sa v znaleckom posudku okrem iného vyjadrila, že pri snahe rodičov o pretlačenie svojho výchovného konceptu sa nerešpektuje to základné, a to zdravá miera a forma napĺňania skutočných emočných potrieb dieťaťa. Všeobecne zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že maloleté dieťa je bez prejavov úzkosti, obáv a strachu a že ide o šťastné a spokojné dieťa, v klinickom obraze neboli prítomné psychopatologické prejavy ani zachytené znaky traumy. Uviedla, že nič ju neopravňuje konštatovať, že maloletý má k rodičom negatívny postoj alebo je voči niektorému z rodičov negatívne popudzovaný. Samozrejme z pohľadu matky sú podstatnými zistenia znalkyne týkajúce sa nevhodného správania otca pri styku s maloletým, na ktoré poukázala v záveroch znaleckého posudku (viď odpoveď na otázku č. 4, strana 56), podľa ktorých rodičovská intimita nemá mať erotizujúci rozmer, ale naopak má byť bezpečná a má rešpektovať potrebu dieťaťa a nie primárne napĺňať potrebu rodiča. Súd však uzatvára, že pre potreby daného konania je rozhodujúci záver znalkyne o nenarušenom vývine maloletého dieťaťa, ako aj konštatovanie, že ak by sa konanie otca orgánmi činnými v trestnom konaní preukázalo ako patologicky motivované (t.j. majúce sexualizovaný rozmer), v rámci výskumov súčasnej viktimológie neexistuje žiadny štandardný zoznam symptómov, ktorých posúdením by bolo možné diagnostikovať CSA, t.j. sexuálne zneužívanie detí. Súd nevyčkal na skončenie trestného konania vedeného Okresným riaditeľstvom PZ v Skalici pod sp. zn. ČVS:ORP-133/VYS-SI-2020 v trestnej veci za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona, z ktorého spáchania je podozrivý otec maloletého dieťaťa. Súd mal za to, že samotné neukončenie trestného konania nemôže byť dôvodom pre zamedzenie starostlivosti rodičov (v danom prípade otca) o maloleté dieťa, pričom predĺženie konania vyčkaním na právoplatné skočenie trestného konania by bolo v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa. Doteraz voči otcovi nebolo vznesené obvinenie, pričom až jeho odsúdením by došlo k podstatnej zmene pomerov na strane účastníkov konania, čo by bolo dôvodom na prípadnú zmenu rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností.

5. Súd vychádzal najmä zo záverov znaleckého posudku č. 30/2020 znalca RNDr. Mgr. Dušana Kešického, PhD. (ozrejených súdu aj výsluchom znalca), v zmysle ktorých z hľadiska duševného zdravia včítane sexuality nejestvujú žiadne relevantné prekážky k tomu, aby sa otec mohol stykať

s maloletým dieťaťom, a to aj bez prítomnosti matky. V tejto súvislosti súd zobral do úvahy aj stanovisko okresného prokurátora, ktorý oboznámil závery znaleckého posudku znalca z odboru klinická psychológia detí podaného v predmetnom trestnom konaní, a z ktorých vyplýva, že u maloletého dieťaťa nie sú prítomné behaviorálne prehrávania sexuálneho správania, neboli zistené stopy, známky alebo prejavy, ktoré by nasvedčovali, že by maloleté dieťa mohlo byť objektom sexuálneho správania sa svojho otca. Znalec uzavrel, že psychický aj fyzický vývoj maloletého je v norme, neboli preukázané prejavy úzkosti, strachu, obáv či traumy. Súd sa oboznámil aj s fotodokumentáciou a nahrávkami doloženými účastníkmi konania zachytávajúcimi priebeh stretnutí otca s maloletým dieťaťom, pričom nezistil také skutočnosti, ktoré by mali otca znevýhodňovať alebo iným spôsobom obmedzovať pri výkone svojich rodičovských práv. Je evidentné, že otec má dieťa veľmi rád, užíva si spoločne strávené chvíle, nemožno však uzavrieť, že sa jedná o také správanie otca, ktoré by ho malo diskriminovať pri výkone jeho rodičovských práv. Súd má za to (čo potvrdil aj znalec RNDr. Mgr. Dušan Kešický, PhD.), že sa tu môže prejavovať dlhodobé odlúčenie, ktoré je spôsobilé vyvolať reakcie nerezidentného rodiča, ktoré sa môžu navonok javiť prinajmenšom ako nevhodné, z vykonaného vyšetrenia však nebolo preukázané, že by správanie otca vykazovalo sexuálny motív. Preto súd predchádzajúcu úpravu styku zmenil tak, aby nová úprava rešpektovala právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov i právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi, ako aj jeho citové väzby k rodičom, vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia.

6. Zároveň súd bol toho názoru, že najmä pre nízky vek dieťaťa je nevyhnutné, aby spolu rodičia dokázali komunikovať aspoň v minimálnom rozsahu v otázkach týkajúcich sa jeho výchovy a starostlivosti, preto za aplikácie ust. § 37 ods. 2 písm. d/ zákona o rodine uložil dieťaťu a jeho rodičom výchovné opatrenie po dobu šiestich mesiacov, spočívajúce v povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu, ktoré bude prebiehať v občianskom združení TENENET o.z. so sídlom v Senci, a to za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi rodičmi ohľadom výchovy a starostlivosti o maloleté dieťa, ako aj z dôvodu, aby zmena spôsobu a rozsahu stretávania sa s otcom nemala na maloleté dieťa negatívny dopad. Tiež súd podľa § 37 ods. 2 písm. b/ zákona o rodine uložil otcovi maloletého dohľad nad jeho výchovou, ktoré opatrenie bude zárukou, že výchova a starostlivosť o maloleté dieťa zo strany otca zabezpečia jeho prirodzený vývoj a vývin a zároveň nebudú predmetom konfliktov medzi rodičmi, ktoré by sa následne mohli preniesť na maloleté dieťa. Súd trvanie tohto výchovného opatrenia limitoval na dobu 12 mesiacov, ktorú považuje za primeranú, a to najmä s ohľadom na závažnosť podozrení, ktoré boli voči otcovi vznesené.

7. Pokiaľ ide o protinávrh matky na zvýšenie výživného, súd prvej inštancie tento zamietol z dôvodu, že zo strany matky bol podaný až v záverečnej reči a bolo by v rozpore so základnými zásadami civilného mimosporového procesu (najmä so zásadou rýchlosti, hospodárnosti a efektívnosti konania) pokračovať v dokazovaní za účelom zisťovania zmeny pomerov účastníkov konania vo vzťahu k výške vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu.

8. Keďže v konaní vznikli štátu trovy, spočívajúce vo vyplatenom znalečnom, súd uložil rodičom maloletého povinnosť nahradiť ich štátu a keďže znalecké dokazovanie bolo vykonané v záujme oboch rodičov, súd im uložil zaplatiť každému polovicu. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP.

9. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka, napadajúc ho vo výrokoch I., II. a III. Nemala výhrady voči úprave styku počas prvého polroka po právoplatnosti rozsudku, ale vo zvyšku rozsudok považuje za odporujúci najlepšiemu záujmu maloletého a je aj nedostatočne odôvodnený. Odôvodnenie je zmätočné a závery súdu sú nesúladné, keď súd pri posudzovaní určenia rozsahu styku otca s maloletým nekonštatuje akúkoľvek nevhodnosť otcovej výchovy na maloletého syna, ale zároveň považuje za potrebné určiť nad výchovou zo strany otca dohľad a to z dôvodu nevhodnosti jeho výchovy. Rozsudok je teda zmätočný, arbitrárny, odôvodnenie je rozporuplné a svojvoľné. Rozporuplným sa javí aj samotný výrok o úprave styku otca s maloletým, keď na jednej strane súd opakovane konštatuje, že vzťah otca s maloletým je v súčasnosti dobrý a dieťa má rado oboch rodičov, avšak na druhej strane považuje za potrebné určiť dočasné právo styku otca s maloletým zohľadňujúc potrebu postupného zblížovania a vytvárania si vzťahu syna k otcovi. Z vyššie opísaného postupu súdu má matka za to, že súd sa stotožnil s pochybnosťami matky a zalkyne Mgr. Lipanovej a v konečnom dôsledku aj s názorom prezentovaným prokurátorom, podľa ktorého je súčasný styk otca pre dieťa nevhodný. V odôvodnení však absentuje akákoľvek logická úvaha a konzistentnosť medzi jednotlivými výrokmi rozsudku a ich odôvodneniami. Súd uprednostnil rodičovské práva otca na úkor najlepšieho záujmu maloletého. Ak

mal súd za preukázané, že výchova maloletého zo strany otca nie je vhodná a teda je v rozpore so záujmom maloletého, potom styk otca musí byť obmedzený bez ohľadu na jeho rodičovské práva tak, aby bolo možné zabezpečiť zdravý vývin dieťaťa, čo aj predpokladá § 25 ods. 3 Zákona o rodine. Prehliadanie tejto potreby považuje odvolateľka za zásadný aj neakceptovateľný zásah do práv dieťaťa. Postup súdu pri rozhodovaní matka napáda tiež z procesného hľadiska, súd porušil zásadu zakotvenú v § 217 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd musí pri formulovaní svojho autoritatívneho názoru vysloveného v rozsudku vychádzať zo stavu, ktorý existuje v danom čase a nemôže vychádzať z predpokladu, ktorý teoreticky môže nastať v budúcnosti (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2 MCdo 10/2013). Nesprávne súd rozhodol tiež pokiaľ otcovi priznal právo styku s maloletým každoročne počas Veľkonočného pondelka, pričom svoje rozhodnutie žiadnym spôsobom nezodôvodnil a takéto rozhodnutie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, keď otec nikdy netrávil Veľkonočný pondelok s maloletým a ak by aj, matka nevidí reálny dôvod na zvýhodňovanie postavenia otca len pre jeho pohlavie.

10. V ďalšom matka poukazovala na nesprávne vyhodnotenie dokazovania ohľadom výchovných metód otca. Ako vyplýva z rozhodnutia, súd mal o nich pochybnosti, avšak na ne významnejším spôsobom neprihliadol. Výchovné metódy otca sa nemenia ani po vydaní rozsudku a matka uvádza, že otec sa naďalej správa k dieťaťu príliš intímne, pričom na maloletom je čoraz väčšmi badať, že konanie otca mu je nepríjemné. Súd síce v odôvodnení uvádza, že zohľadnil aj znalecký posudok predložený matkou, t.j. posudok č. 8/2021 vypracovaný Mgr. Lenkou Lipanovou, avšak súd ho vykladal len v záujme otca a to na úkor maloletého. Matka poukazuje na viaceré vyjadrenia znalkyne, ktorá uviedla, že isté signály zaznamenané na videozáznamoch zo strany otca sú jednoznačne sexualizované a nevhodné, napr. bezúčelné brnkanie po synovom penise (video označené č. 43 zo dňa 11.7.2020). V bode 4. záveru znalkyňa uvádza, že z videozáznamov, ktoré si prezrela možno jasne zachytiť preokupáciu intímnej realizácie kontaktovania sa so synom, dieťa je často nahé, s dieťaťom sa otec často hrá formou šteklenia, bozkávania, dotýkania sa v blízkosti intímnych zón a to frekventovane aj priamo na intímnych miestach, na úkor iných hrových aktivít. Samozrejme treba brať do úvahy, že videá neposkytujú obraz o celom repertoári ich činností, to, čo ale zachytené je, má kontúry suspektného prekračovania rolového tabu. Už súdom ustanovený znalec vo svojej výpovedi na súde dňa 23.11.2020 okrem iného uviedol, že otec by nemal robiť určité veci napr. bozkávanie genitálií, hladenie po zadku, čuchanie v rozkroku. Takéto určite nepatrí do primeraného rodičovského repertoáru intímneho správania. Rodičovská intimita nemá mať erotizujúci rozmer, má byť bezpečná a rešpektovať potrebu dieťaťa, nie primárne napĺňať potrebu rodiča. V bode 5. záveru tohto posudku znalkyňa uvádza, že ak by sme brali do úvahy, že správanie otca bude vyhodnotené OČTK a súdom ako nezávadné (neprekračujúce trestnoprávnu rovinu a bude naďalej realizované prevažne tak ako je zachytené na videozáznamoch), môže dieťa postupne posúvať hranice prežívania intimity a dieťa sa môže neskôr samo správať tak, že nebude vedieť tieto hranice vnímať u seba alebo iných. Na vyšetrení dieťa svojim správaním signalizovalo, že tento spôsob kontaktovania nemusí pre neho byť vždy komfortný a dalo najavo, že je to v istých ohľadoch pre neho rušivé a plní to skôr potrebu otca než samotného dieťaťa, ktoré sa v mnohých ohľadoch odtláčalo, odťahovalo a pod. Súčasná viktimológia zdôrazňuje, že žiadny všeobecný, univerzálny profil typickej obei neexistuje. Problémom je, že mnohé následky CSA môžu byť dlho latentné a výskumníci upozornili, že absencia symptómov v čase prešetrovania prípadu CSA nemá byť interpretovaná ako znak toho, že obeť neutrpela psychickú ujmu. Neexistuje teda žiadny štandardný zoznam symptómov, ktorých posúdením by bolo možné CSA diagnostikovať. Podľa názoru matky sa súd s týmito zisteniami znaleckého posudku nesprávne vysporiadal a tieto nedôvodne zľahčoval a bagatelizoval. Úlohou súdu v tomto konaní nie je hodnotiť konanie otca z trestnoprávneho hľadiska, ale zohľadniť správanie otca a jeho možné následky na vývin dieťaťa. Skutočnosť, že sa následky tohto otcovho správania v súčasnosti na maloletom neprejavujú, neznamená, že sa tieto neobjavia v neskoršom období. Nie je v záujme dieťaťa upravovať styk s otcom bez ohľadu na tak závažné zistenia s nádejou, že k takýmto následkom možno nedôjde. Otcovi bolo správanie vytknuté aj zo strany znalca Mgr. Balka na pojednávaní, ktorý ho upozornil na nevhodnosť bozkávania genitálií maloletého alebo čuchanie v rozkroku, a negatívne sa k tomuto správaniu otca vyjadril aj prokurátor, ktorý navrhol nariadenie výchovného opatrenia resp. dohľadu nad výchovou otca a tiež znalec RNDr. Kešický, ktorý označil konanie otca za javiace sa prinajmenšom ako nevhodné, pričom nespochybnil možné negatívne následky na psychike maloletého, iba potvrdzuje skutočnosť, že otec nemá všeobecné pedofilné sklony. Súd mal teda na základe uvedeného viacero relevantných dôkazov a indícií o nevhodných výchovných metódach otca a o možných negatívnych následkoch na vývin maloletého. Súd sa s touto otázkou však vysporiadal nedostatočne. Súd tiež nesprávne zamietol jej návrh na vypočutie znalkyne Mgr. Lenky Lipanovej (keď ostatných znalcov vypočul) a to bez náležitého odôvodnenia, čím bolo odopreté právo matky aj maloletého na spravodlivý

proces. Nesprávne bolo aj rozhodnutie, ktorým súd zamietol návrh matky na zvýšenie výživného. Jeho nesprávnosť vyplýva z nesprávneho procesného postupu súdu, ktorý neaplikoval § 28 CMP, navyše matka nesúhlasí s odôvodnením zamietnutia tohto návrhu zo strany súdu, pretože nie je pravdou, že by súd k rozhodnutiu nemal dostatočné podklady. Na základe uvedeného matka navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v časti výroku I., II. a III. zmenil a to tak, že upraví styk otca každý páry týždeň v roku v sobotu a v nedeľu od 9.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepáry týždeň v roku v utorok a štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod., počas vianočných sviatkov každý páry rok 23.12. a 25.12. od 9.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepáry rok 24.12. a 26.12. od 9.00 hod. do 18.00 hod., počas Veľkonočného pondelka každý páry kalendárny rok v čase od 8.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že matka je povinná maloletého na styk s otcom pripraviť a v určenom čase otcovi odovzdať v mieste bydliska resp. prechodného bydliska maloletého a otec je povinný maloletého matke v určenom čase na rovnakom mieste vrátiť. Otec je povinný platiť výživné na maloletého v sume 250,- eur mesačne splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

11. Otec v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok ako správny potvrdiť. Uviedol, že tvrdenia matky sa zakladajú na jej snahe naďalej otca kriminalizovať a zároveň ide o právnu možnosť oddialenia a zabránenia rozšírenia styku s maloletým, ktorý v súčasnosti prebieha v zmysle uznesenia Krajského súdu Trnava sp. zn. 23CoP/25/2020 zo dňa 10.8.2020, ktoré bolo vydané v čase kedy bol matkou obvinený z trestnej činnosti, ktorú mal páchať na maloletom synovi. Je všeobecne známe, že takýto spôsob kriminalizácie otcov je úplne bežný. V súčasnosti má otec styk s maloletým vyššie uvedeným rozhodnutím obmedzený, hoci tvrdenia matky boli vyvrátené nielen znaleckými posudkami Dr. Kešického a Mgr. Balka, ale aj znaleckým posudkom, ktorý dala vypracovať okresná prokuratúra, aj súkromným znaleckým posudkom matky od Mgr. Lipanovej, ktorá uviedla, že „všeobecne zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že maloleté dieťa je bez prejavov úzkosti, obáv a strachu a že ide o šťastné a spokojné dieťa, v klinickom obraze neboli prítomné psychopatologické prejavy ani zachytené znaky traumy“, a uviedla tiež, že nič ju neopravňuje konštatovať, že maloletý má k rodičom negatívny postoj alebo je voči niektorému z rodičov negatívne popudzovaný. Odvolateľ poukázal na snahu matky všemožne obmedziť jeho styk s maloletým spočiatku hrubým zasahovaním do styku a neskôr aktívnym bránením styku počas pandémie, a keďže ani uvedený spôsob eliminácie neprinesol želané ovocie, nasledovala kriminalizácia otca. Otcovi nie je zrejme, prečo žiaden orgán nedal odpoveď na otázku, z akého dôvodu sa matka pri otcovom údajnom nemiestnom správaní presahujúcom hranice slušnosti len prizerala namiesto toho, aby otcovi zabránila v konaní. Samozrejme matka presne vie, že otec nič nesprávne nerobil a jej cieľom bolo spracovať dôkazy takým spôsobom, aby boli čo najvierohodnejšie, či už ide o zvukové nahrávky alebo obrazové záznamy vytrhnuté z kontextu. Je evidentné, že sa zo širokej škály nahratých záznamov nastrihal pár sekundový dej a vytvorila k nemu história. Tento spôsob riešenia problému sa zdal byť veľmi vhodným, nakoľko trestné konanie patrí medzi časovo veľmi náročné, počas ktorého je možné dosiahnuť citové odlúčenie dieťaťa od rodiča a následne súd môže len konštatovať a sanovať vzniknutý stav. Nikto pritom neriešil ani to, z akého dôvodu sa matka rozhodla riešiť túto situáciu takouto cestou len po zmene právneho zastúpenia. Dovtedy sa totiž v žiadnom podaní o otcovom údajnom nevhodnom správaní so sexuálnym podtónom nevyjadrovala. Matka svoj plán dokonala zmenou pobytu maloletého, kedy sa odsťahovala z obvyklého pobytu bez súhlasu otca do K. a zabránila tým otcovi umožňovať styk počas týždňa, keďže otec bol zamestnaný v Česku. Z uvedených dôvodov považoval súd za potrebné, aby otec mal možnosť postupne sa so synom zblížiť a vytvárať zážitky, na ktoré nebol dovtedy priestor, nie je možné budovať vzťah iba počas pár hodinového styku. Otec ďalej poukázal na to, že v súčasnosti prebieha styk bez prítomnosti matky, čo považuje za veľmi pozitívny krok, nakoľko maloletý necíti negatívnu energiu, ktorá sa vytvára medzi rodičmi. Je potom otáznave, akým pozorovaním dospela matka k záveru, že otcove výchovné metódy sa nemenia ani po vydaní rozsudku a naďalej sa správa k synovi príliš intímne. Otec na synovi vníma bezcitný prístup matky, ktorá ho nepohládí, ani neobjíma, následkom čoho syn nie je naučený citovému zblíženiu. Je pritom úplne normálne a hlavne dôležité, aby maloleté dieťa vnímalo láskyplný dotyk, nakoľko jeho absencia v čase dospievania bude mať na ňom veľmi negatívne následky, čo tvrdia detskí psychológovia, ktorí jednoznačne vyjadrujú potrebu objatia. Na diametrálne odlišné výchovné metódy medzi oboma rodičmi poukázalo aj znalecké dokazovanie, z ktorého vyplýva, že matka „je na jednom konci a otec na druhom“ čo znamená, že kým matka k svojej existencii nepotrebuje žiaden dotyk, otec je kontaktný typ človeka. Otec nepovažuje za správne tvrdiť, že sa k synovi správa príliš intímne len preto, lebo pre matku je dotyk nepríjemný, až odpudzujúci. Otec uvádza, že svoje dotyky voči synovi oklieštil na minimum, dotýka sa ho už len ako cudzí človek, ktorý tiež môže pohladkať hlavu dieťaťa, pričom verí, že na synovi

takéto bezcitné správanie nezanechá také stopy, ktoré mu budú brániť v riadnej socializácii. Na základe uvedeného otec navrhol, aby rozsudok bol ako vecne správny potvrdený.

12. Matka v odvolacej replike zotrvala na podanom odvolaní. Nie je pravda, že sa snaží otca kriminalizovať a zabrániť mu v rozšírení styku so synom. Matka nikdy voči nemu trestné oznámenie nepodala, len jeho nevhodné správanie konzultovala s odborníkmi a ÚPSVaR, ktorí na základe zistených skutočností podali trestné oznámenie z dôvodu podozrenia, že otcove konanie by mohlo naplňať skutkovú podstatu trestného činu sexuálneho zneužívania. Podotkla, že otcove nevhodné správanie bolo opakovane zachytené na záznamovom nosiči a matka nepopiera, že výchovné metódy otca považuje za maximálne nevhodné. Na základe dohody rodičov v súčasnosti neprebíha styk otca s maloletým tak, ako to otec uvádza, v zmysle neodkladného opatrenia. Po vydaní napadnutého rozsudku sa rodičia dohodli na realizácii styku v zmysle prvej časti výroku I. rozsudku, a takto sa realizuje do dnešného dňa. Nie je pravda, že tvrdenia matky mali byť údajne znegované zisteniami znalcov RNDr. Kešického, Mgr. Balga, Mgr. Lipanovej, ako aj znalkyne ustanovenej v trestnom konaní, pretože ako už matka uviedla, všetci títo znalci (s výnimkou posledne označeného, o záveroch ktorého matka nemá vedomosť) potvrdili otcovo nevhodné správanie. Nie je tiež pravda, že v minulosti matka otcovi nedávala priestor na styk s maloletým, ani to, že by matka presne vedela, že otec nič nesprávneho nerobil a že by cieľom matky malo byť spracovanie dôkazov takým spôsobom, aby boli čo najvierohodnejšie, pričom toto tvrdenie vyvracajú vykonané dôkazy. Nie je tiež pravdou, že by sa matka údajne len prizerala na otcove nemiestne správanie presahujúce hranice slušnosti, ako otec tvrdí, keďže matka túto otázku aktívne rieši, pričom v časoch, kedy bola svedkom tohto správania sa problematiku snažila riešiť s otcom, ktorý však jej výhrady vždy bagatelizoval a označoval ju za osobu chladnokrvnú a bezcitnú. Otec tiež prezentuje súdu absurdné vyjadrenia o neprejavovaní žiadnej lásky matky k maloletému, že matka ho údajne nikdy neobjíma a pod., ide však celkom zrejme len o snahu otca zveličovať a posúvať výchovné metódy matky do extrému a zároveň obhajovať svoje vlastné. Matka samozrejme syna ľúbi a toto mu dáva aj patrične najavo, avšak v medziach primeranej starostlivosti, kedy napr. pri objatí maloletého nemá potrebu aby bol nahý, ani nemá potrebu držať ho pritom za nahý zadok alebo mu „brnkať“ na penis, ako je tomu podľa videozáznamov počas styku maloletého s otcom. Z vyjadrenia otca vyplýva, že predpoklady súdu prvej inštancie o tom, že by v prístupe otca k maloletému malo dôjsť v priebehu šiestich mesiacov k pozitívnej zmene, sa s najväčšou pravdepodobnosťou nenaplnia. Matka poukázala aj na konanie otca od vydania napadnutého rozsudku, kedy sa rodičia dohodli na realizácii styku otca s maloletým v zmysle prvej časti výroku I. rozsudku a matka už po prvých stretnutiach zaznamenala negatívne zmeny v správaní maloletého. Otec pred maloletým prezentuje súdne konanie a obviňuje matku, naďalej tiež rieši otázku penisu maloletého, kedy s rôznymi záležitosťami dotýkajúcimi sa tejto témy pravidelne matku konfrontuje. Uviedol, že si neželá, aby matka jemu alebo jeho rodine zakazovala dotýkať sa penisu maloletého, pričom navyše riešenie tejto otázky zo strany otca ide na úkor riešenia relevantných otázok týkajúcich sa výchovy syna, napr. informovanie o záujmových činnostiach maloletého a pod. Túto problematiku v poslednom období začal riešiť s matkou aj maloletý, ktorý jej vyčítal, že mu zakazuje dotýkať sa penisu a otec mu to dovoľuje. Syn sa zo stretnutia s otcom pravidelne vracia nahnevaný na matku a to v dôsledku ovplyvňovania jeho názoru zo strany otca. Pokiaľ ide o preberanie maloletého, otec napriek ústretovosti zo strany matky, ktorá umožňuje otcovi širšiu úpravu ako podľa aktuálne vykonateľného neodkladného opatrenia, túto dohodu nerešpektuje a dieťa vracia neskôr, bez akéhokoľvek informovania matky, príp. jej zašle sms pol hodinu vopred.

13. Počas odvolacieho konania boli súdu doručované správy občianskeho združenia TENENET o priebehu práce s rodinou. Z týchto vyplýva, že v posledných mesiacoch boli absolvované viaceré individuálne psychologické poradenstvá s matkou a s otcom. S matkou bola opäť otvorená téma rozdielných hraníc intimity medzi oboma rodičmi, matka nesúhlasí s otcovým prístupom k nahote a vyjadruje určité obavy, ako to môže ovplyvniť maloletého, otec naopak vyjadril kritiku na adresu starej matky zo strany matky. Maloletý sa podľa otca vyjadril, že stará matka mu zakázala dotýkať sa vlastných genitálií. Obaja rodičia síce uznávajú, že maloletý je vo veku kedy objavuje vlastné telo, majú ale odlišné názory o miere nakoľko je to prirodzené a vyjadrili potrebu diskutovať na danú tému na spoločných stretnutiach. Zo strany matky sa tiež objavila potreba prediskutovať s otcom priebeh stretnutí maloletého s ním, konkrétne ukončovanie stretnutí, kedy otec podľa vyjadrení matky predlžuje lúčenie a komunikuje so synom spôsobom, ktorý u neho zbytočne vyvoláva pocity ľútosť a smútku. Podobná komunikácia môže podľa matky následne viesť k tomu, že maloletý bude vnímať matku ako niekoho, kto mu bráni v styku s otcom.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie matky je čiastočne dôvodné.

15. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletým, súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie, s výnimkou rozsahu stretávania otca s maloletým počas veľkonočných sviatkov, vecne správne.

16. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) a § 28 ods. 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

18. Styk rodiča s maloletým dieťaťom sa uskutočňuje predovšetkým v záujme dieťaťa a jeho účelom je najvhodnejším spôsobom a čo v najväčšej miere znižovať nepriaznivé dôsledky narušených vzťahov medzi rodičmi, ktoré často majú mimoriadne škodlivý dopad na celkový psychický stav dieťaťa a jeho citovú výchovu. Styk rodiča s maloletým dieťaťom má zaistiť vytváranie a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta k obom rodičom tak, aby dieťa pokiaľ možno v minimálnej miere pociťovalo výchovu v neúplnej rodine. K splneniu tohto cieľa by mali obaja rodičia prispievať a snažiť sa o vytvorenie priaznivých podmienok bez ohľadu na existenciu rozporov medzi nimi. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani to, že záujem na vytvorení dobrých citových vzťahov medzi dieťaťom a rodičom, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, je daný aj tým, že tento citový vzťah v prípade neočakávaných životných udalostí umožní nahradiť výchovu týmto rodičom. Pri rešpektovaní všetkých vyššie uvedených prirodzených potrieb dieťaťa treba však v každom prípade posúdiť aj schopnosť rodiča na výchovu dieťaťa, a tomuto prispôbiť úpravu styku. Iba výnimočne, ak je to potrebné v záujme zdravia dieťaťa, súd styk dieťaťa s rodičom obmedzí, alebo ho i zakáže. Spoľahlivá úvaha o tom, či je styk rodiča, ktorý nemá dieťa vo svojej výchove, s maloletým dieťaťom na prospech tohto dieťaťa a ďalej, aká úprava tohto styku zodpovedá v konkrétnom prípade najlepšiemu záujmu dieťaťa a pomerom oboch rodičov, je podmienená náležitým zistením skutkového stavu veci. Iba v takomto prípade možno zhodnotiť niektoré okolnosti, týkajúce sa maloletého dieťaťa a niektoré skutočnosti, týkajúce sa rodičov, predovšetkým zhodnotenie veku a zdravotného stavu maloletého dieťaťa, jeho citového vzťahu k rodičom, osobných a rodinných pomerov rodičov, vzájomný vzťah rodičov a ich časové a materiálne možnosti a ďalšie významné okolnosti a tomuto potom treba prispôbiť frekvenciu styku tak, aby bolo stretávanie s druhým rodičom dieťaťu na prospech. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva pritom vyplýva, že aj keď záujmy detí a rodičov majú byť v rovnováhe, zvrchovaný záujem dieťaťa môže podľa okolností konkrétneho prípadu prevážiť nad záujmom rodiča, pričom posúdenie proporcionality zostáva na vnútroštátnych súdoch, ktoré sú v bezprostrednom kontakte so zúčastnenými stranami.

19. V prejednávanej veci rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, maloletý M. je zverený do osobnej starostlivosti matky a styk otca so synom bol súdom upravený v čase, keď dieťa bolo ešte kojnené a jeho potreby vzhľadom na útlý vek dieťaťa, boli sýtené predovšetkým prítomnosťou matky a jej osobnou starostlivosťou, na ktorej sa otec podieľal v zmysle pôvodného rozhodnutia iba obmedzene. Od septembra 2018, kedy bol styk upravený rozsudkom sp.zn. 7P/30/2018, však uplynulo niekoľko rokov, počas ktorých maloletý vyrástol, má viac než štyri roky a táto zmena pomerov si vyžiadala aj zmenu úpravy styku otca s maloletým. Ako vyplývalo z vykonaného dokazovania, maloletý je zvyknutý

s otcom sa pravidelne stretávať a ich vzťahy sú výborné, maloletý si stretnutia s otcom si užíva a otec, ktorý má syna veľmi rád, by s ním chcel tráviť čo najviac času, aj s prespávaním u neho, čomu matka vytrvalo bráni. Pôvodnou rodičovskou dohodou, schválenou súdom bol upravený styk otca s maloletým do 1.10.2018 za prítomnosti matky a to v utorok dňa 25.9.2018 od 10:00 hod. do 18:00 hod., vo štvrtok dňa 27.9.2018 od 10:00 hod. do 18:00 hod., v sobotu dňa 29.9.2018 od 10:00 hod. do 18:00 hod.; od 1.10.2018 vrátane tohto dňa za prítomnosti matky: v každý párný týždeň v roku v pondelok od 15:00 hod. do 18:00 hod., v stredu od 15:00 hod. do 18:00 hod., v piatok od 15:00 hod. do 18:00 hod., v nedeľu od 10:00 hod. do 18:00 hod.; v každý nepárny týždeň v roku v utorok od 15:00 hod. do 18:00 hod., v štvrtok od 15:00 hod. do 18:00 hod., v sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod. Išlo teda o úpravu, ktorá zabezpečovala dieťaťu častú frekvenciu (ktorá je najmä pre dieťa v útlom veku veľmi dôležitá) kratšieho trvania.

20. Otec sa v predmetnom konaní domáhal zmeny úpravy styku a navrhoval upraviť styk s maloletým každý párný týždeň v roku v pondelok od 14.00 hod. do 18.00 hod., v stredu od 14.00 hod. do 18.00 hod., od piatku od 14.00 hod. do soboty do 9.00 hod., každý nepárny týždeň v roku v pondelok od 14.00 hod. do 18.00 hod., v stredu od 14.00 hod. do 18.00 hod., od piatku od 14.00 hod. do nedele do 18.00 hod., každoročne počas veľkonočného pondelka od 8.00 hod. do 19.30 hod., každý párný rok od 23.12. od 9.00 hod. do 26.12. do 19.30 hod., každý nepárny rok od 27.12. od 9.00 hod. do 3.1. nasledujúceho párneho roka do 19.30 hod., každoročne od 1.7. od 8.00 hod. do 10.7. do 20.00 hod., od 21.7. od 8.00 hod. do 31.7. do 20.00 hod., od 11.8. od 8.00 hod. do 21.8. do 20.00 hod., poukazujúc na potreby a záujem dieťaťa, ktorý má právo na plnohodnotný vzťah s oboma rodičmi, čo však matka, napriek tomu, že toto garantujú medzinárodné dohovory, odmieta podľa neho rešpektovať. Zároveň otec poukazoval na neexistenciu prekážok, ktoré by ich širšiemu stretávaniu bránili, s výnimkou nevôle matky, ktorá sa k maloletému stavia ako k predmetu jej vlastníckeho práva.

21. Matka s jeho návrhom nesúhlasila a podala protinávrh, ktorým sa ona sama domáhala zmeny pôvodného rozhodnutia, ale iným spôsobom ako otec, navrhujúc ich styk upraviť za prítomnosti matky každý týždeň v utorok a vo štvrtok od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod. Z návrhu matky vyplýva, že stretnutia otca s maloletým prebiehajú za jej prítomnosti, otec sa proti tomuto stavia a prejavuje neochotu kooperovať s ňou počas styku, pričom neakceptuje potreby dieťaťa. Zároveň matku obviňuje zo separácie od dieťaťa. Matka je však toho názoru, že predstavy otca o styku s dieťaťom sú nereálne, navyše dieťa si už otca pamätá a ich stretávania preto nemusia byť také časté, ako keď bolo v útlom veku. Ako hlavný motív nerozširovania styku, resp. jeho zúženia, uvádzala matka spánok maloletého a osobitné potreby dieťaťa s tým spojené. Navrhla znalecké dokazovanie na zistenie vhodného rozsahu styku.

22. V priebehu konania matka začala poukazovať na prejavy otca pri výchove dieťaťa, ktoré sa jej zdajú nevhodné, má za to, že otec sa počas hry neprimerane dotýka synových genitálií. Matka začala prejavovať obavy o zdravý vývin maloletého a túto okolnosť uviedla dňa 07.01.2020 pri pohovore na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že dňa 25.06.2020 bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku za trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, pričom z odpovede riaditeľa OR PZ v Skalici zo dňa 27.01.2021 adresovanej Okresnému súdu Skalica na jeho výzvu, sa uvádza, že v danej veci bolo vypočutých viacero svedkov a zabezpečených viacero písomností, ale vzhľadom na dôkazy vo vyšetrovacom spise plánuje trestné stíhanie zastaviť.

23. Súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie znalcom Mgr. Martina Balka z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých. Znalec na základe výsledkov psychologického vyšetrenia maloletého dieťaťa, v rámci ktorého mal možnosť pozorovať aj vzájomnú interakciu maloletého v prítomnosti oboch rodičov, odporúča ako v súčasnej dobe najoptimálnejšie individuálne stretávanie otca s maloletým bez prítomnosti matky, čo rešpektuje tak vývinové potreby maloletého ako aj dobrú kvalitu jeho vzájomných a citových a emočných väzieb nielen vo vzťahu k matke ale aj k otcovi. Podľa názoru znalca má maloletý k obom rodičom vytvorenú kvalitnú citovo a emočne sytenu vzťahovú väzbu. V prítomnosti každého z rodičov sa cíti viditeľne spokojne a bezpečne a v jeho celkových prejavoch správania nie sú prítomné nápaditosti, ktoré by mohli poukazovať na jeho narušené vzájomné väzby s matkou alebo s otcom. Znalec preto odporúča prispôsobiť rozsah ako aj frekvenciu stretávania maloletého s otcom jeho predškolskému veku, do ktorého vstupuje. V rámci jeho ranného fyzického veku sa rodičom podarilo udržiavať frekventovaný styk maloletého s otcom každý druhý deň, vďaka čomu

si mohol maloletý M. vytvoriť aj k otcovi kvalitné a autentické citové puto. Určitým nedostatkom tohto zaužívaného modelu stretávania bol relatívne krátky čas v rozsahu troch hodín, ako aj prítomnosť matky na stretnutiach, ktorá potencovala rivalizáciu a konflikty rodičov. S ohľadom na prirodzené vývinové potreby maloletého, ktoré sa začne separovať od matky ako primárnej rodičovskej postavy, by bolo z psychologického hľadiska optimálne v tomto predškolskom období stabilizovať extenzívny rozsah stretávania maloletého s otcom, vrátane prespávania. Namiesto doterajšieho modelu by bolo podľa znalca vhodnejšie upraviť styk do časovo kompaktnějších blokov každý druhý víkend od štvrtku do pondelka a v týždni, kedy bude maloletý cez víkend u matky, zo štvrtku na piatok. Podľa názoru znalca rodičia majú dostatočné osobnostné dispozície potrebné pre zabezpečenie výchovy a starostlivosti o maloleté dieťa, registrujú jeho potreby a dokážu ich efektívne saturovať. Je potrebné aby rodičia rešpektovali individuálny výchovný prístup druhého rodiča a nezasahovali si navzájom do realizácie svojich rodičovských kompetencií. U otca nebola zistená psychopatologická symptomatika. Maloletý M. je z psychologického hľadiska bez klinických pozoruhodností v správaní a v stabilizovanom psychickom stave. Obaja rodičia majú k maloletému vytvorenú kvalitnú rodičovskú väzbu a majú dostatočné osobnostné dispozície pre zabezpečenie osobnej starostlivosti, problematrická je kvalita ich vzájomnej komunikácie a kooperácie. Znalec v priebehu psychologického vyšetrenia maloletého registroval deficit v aktuálnom rozsahu stretávania maloletého s otcom, ktorý sa prejavil v aktívnom dožadovaní sa času s otcom tak v priebehu vyšetrenia ako aj pri jeho skončení. Znalec hodnotil dopad zníženia stretávania na maloletého negatívne a v zhode s týmto odporučil rozšírenie styku dieťaťa s otcom bez prítomnosti matky a to vrátane prespávania. Podľa výsledkov psychologického vyšetrenia je priekazné, že primárne rodičovské puto medzi M. a otcom je vytvorené a je kvalitné, a že dôvodom rozporov sú rozdielne predstavy rodičov o optimálnom fungovaní rodičovskej starostlivosti vrátane rozdielov vo výchovnom štýle rodičov. Znalec bol následne vypočutý aj súdom, kde sa v podstate pridržiaval záverov svojho posudku, pričom v rámci vypočúvania okrem iného uviedol, že keby bolo dieťa sexuálne zneužívané, boli by viditeľné prejavy. Podľa názoru znalca, keďže ani u jedného z rodičov nebola zistená deviácia, je potrebné, aby matka dôverovala otcovi, keďže maloletý nie je zneužívaný. Matka musí rešpektovať výchovný štýl otca, ktorý je viac emotívny, je v ňom viac intimity. Na druhej strane otec by mal rešpektovať matku a jej rodičovské kompetencie a nájsť prienik vo výchovnom štýle, ktorý nebude druhého pohoršovať. Otec by však nemal robiť určité veci napr. bozkávanie genitálií, hladenie po zadku, čuchanie v rozkroku. Otec má potenciál akceptovať výchovný štýl matky, potrebuje však dostať priestor na spoločné trávenie času s maloletým bez stresu a je predpoklad, že by sa takto situácia mohla upokojiť.

24. Matka predložila v konaní znalecký posudok č. 8/2021 zo dňa 20.03.2021 znalkyne Mgr. Lenky Lipanovej, ktorého závery súd tiež vzal do úvahy. Táto na základe komplexného psychologického vyšetrenia maloletého, ktorého cieľom bolo posúdiť jeho psychický stav a vývin, uviedla, že dieťa je bez prejavov úzkosti, obáv a strachu, ide o šťastné a spokojné dieťa, bez známkov traumy. V klinickom obraze neboli prítomné psychopatologické prejavy, nemá nadmerný záujem o sexuálne témy, prirodzene zachytáva pohlavné rozdiely, čo je normálna súčasť vývinu. Podľa znalkyne má maloletý kladné postoje ako k mame, tak aj k otcovi. Ďalej uviedla, že poruchy správania sa u maloletého nevyskytli, neudáva ich ani matka a nenašla takúto zmienku ani v dostupnej dokumentácii. Na vyšetrení ale zachytila aktívované obranné mechanizmy a projektívne signály, ktoré dieťaťu pomáhajú vyrovnať sa s tým, čo je pre neho rušivé a na vyšetrení sa to manifestovalo v súvislosti s prejavmi svojho otca, pri provokácii témy otec a hry s otcom, s ktorými nie je zrejme úplne súhlasný. Podvedome ho môžu rušiť, zaplavovať, preťažovať a má sklon od nich utekať, brániť sa im. Problémom, ktorý môže nastať je, že rodičia, ktorí sa zameriavajú na súboj v pretláčaní správnosti svojho výchovného konceptu, môžu prehliadať, že sa nerešpektuje to základné, a to zdravá miera a forma napĺňania skutočných emočných potrieb dieťaťa. Otázne je, či dieťa potrebuje práve túto formu správania rodiča, ako je zachytená na videách, ako jednu z primárnych, o ktorých sa vedie medzi rodičmi polemika. Isté signály zaznamenané na videozáznamoch zo strany otca sú jednoznačne sexualizované a nevhodné (napr. bezúčelné brnkanie po synovom penise). Z videozáznamov, ktoré si znalkyňa prezrela, možno zachytiť preokupáciu intímnej realizácie kontaktovania sa so synom. Dieťa je často nahé, často sa s ním otec hráva formou šteklenia, bozkávania, dotýkania sa v blízkosti intímnych zón, a to frekventovane, aj priamo na intímnych miestach na úkor iných hrových aktivít. Znalčka dopĺňa, že bozkávanie genitálií, nadmerné hladenie zadku, napriek opakovaným výhradám okolia a čuchanie v rozkroku alebo čuchanie odevov dieťaťa, určite nepatrí do primeraného rodičovského repertoáru intímneho správania. Rodičovská intimita nemá mať erotizujúci rozmer. Na otázku, či môže mať správanie otca zachytené na videozáznamoch negatívny dopad na vývoj maloletého, uviedla znalkyňa, že sa dá odpovedať iba hypoteticky. Ak správanie otca bude vyhodnotené OČTK a súdom ako nezávadné a naďalej bude realizované prevažne tak, ako je

zachytené na videozáznamoch, môže dieťa postupne posúvať hranice prežívania intimity a dieťa sa môže neskôr samo správať tak, že nebude vedieť tieto hranice vnímať u seba alebo u iných. Ak by sa v konaní preukázalo, že konanie otca môže byť patologicky motivované, teda že má sexualizovaný rozmer, existuje riziko poškodenia psychiky dieťaťa. Znalkyňa uviedla, že problémom je, že mnohé následky CSA môžu byť dlho latentné a výskumníci preto upozorňujú, že absencia symptómov v čase prešetovania prípadu CSA nemá byť interpretovaná ako znak toho, že obeť neutrpela psychickú ujmu.

25. Vzhľadom, na podozrenia matky otec podstúpil vyšetrenie aj u znalca RNDr. Mgr. Kešického, PhD. so zameraním na charakteristiky osobnosti otca s dôrazom na črty súvisiace s podozrením na možné zneužívanie udávané matkou maloletého. Výsledkom bolo zistenie, že ide o osobnosť bez nápadnejšej akcentácie v črtách, čo minimalizuje úvahy o pravdepodobnosti prítomnosti poruchy osobnosti ako rizikového faktora pre nepedofilne motivované sexuálne neadaptívne správanie, pričom nebola u otca zistená afinita k podnetom s obsahmi detských objektov. Znalec uviedol, že z pohľadu odboru psychológa odvetvie klinická psychológia dospelých a psychológia sexuality, nie sú prítomné znaky, črty osobnosti ani ich prejavy, ktoré by boli obsiahnuté v dostupných anamnestických údajoch, ktoré by mohli byť rizikovými vo vzťahu ku kontaktu otca so synom. Tento znalec bol rovnako vypočutý súdom prvej inštancie a plne sa pridržiaval záverov svojho znaleckého posudku. Mimo toho tiež uviedol, že zneužívanie maloletého dieťaťa v predškolskom veku vlastným otcom je znakom ťažkej patológie, ktorá by bola nápadná a súvisela by so zníženou sociálnou prispôsobivosťou. Znalec trval na tom, že z hľadiska osobnosti u vyšetreného nenachádza znaky, ktoré by podporovali úvahu o jeho rizikovitosti vo vzťahu k zneužívaniu maloletého. Na otázku matky, či má vedomosť, že existujú záznamy, ktoré zachytávajú správanie otca k synovi, znalec uvádza, že si nepamätá, že by takúto vedomosť mal, pravdepodobne nie, avšak závery jeho posudku vyplývajú z odborných postupov, ktoré mu umožňujú tvrdiť tvrdenia, ktoré do záverov posudku premietol. Zo skúseností znalec vie, že videozáznam môže sám o sebe pôsobiť nápadne vo vzťahu k prípadu, avšak v skutočnosti to nič nemení na zisteniach, ktoré boli urobené vo vzťahu tak k deviantným sklonom, ako aj k faktorom, ktoré zvyšujú riziko takéhoto správania. Poukázal tiež na to, že osoby, ktoré nie sú naplnené vo svojich emočných potrebách, sa upínajú k objektom, kde takéto emočné naplnenie nachádzajú. Súčasne uviedol, že takáto emočná blízkosť v žiadnom prípade nemusí byť sexualizovaná. V tejto súvislosti poukázal na správania, ktoré môžu byť nápadné a môžu byť zaznamenané a môžu byť dôvodom vzniku podozrení. Ide však o znalcovi známe správanie, ktoré sa z jeho skúseností častokrát stáva objektom skúmania, akoby zneužívania, pričom toto správanie nemá žiadny sexuálny motív.

26. Vyhodnotením zistení, uvádzaných znalcami a berúc do úvahy všetky ďalšie dôkazy vykonané v konaní, dospel aj odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie k záveru o potrebe rozšírenia stykov otca s maloletým. Znalec sa jednoznačne vyjadril, že rozšírenie styku otca s maloletým je v záujme maloletého dieťaťa a načrtnol ucelenú predstavu o tom, ako by z jeho pohľadu mal vyzerat' optimálny model, ktorý by najviac zodpovedal veku a vývinovým potrebám maloletého. Správne preto postupoval súd prvej inštancie, pokiaľ styk nezúžil ako požadovala matka, ale ho rozšíril a to spôsobom ako je uvedené v prvom výroku jeho rozhodnutia. Výnimku tvorí úprava styku v čase veľkonočných sviatkov, v ktorej časti odvolací súd vyhodnotil argumentáciu matky ako dôvodnú, majúca za to, že niet žiadneho dôvodu odoprieť matke možnosť tiež stráviť s maloletým Veľkonočný pondelok, keďže ide o výnimočný deň, doposiaľ poznamenaný tradíciami často spojenými s návštevami u príbuzných, ktoré má možnosť uplatňovať každý z rodičov podľa vlastných predstáv a v ich zmysle tento sviatok prezentovať aj svojmu dieťaťu. Preto odvolací súd v tejto časti napadnuté rozhodnutie považoval za potrebné zmeniť tak ako to urobil vo výroku tohto rozsudku.

27. Odhliadnuc od tejto čiastkovej úpravy, v ktorej odvolací súd posúdil vec inak ako súd prvoinštančný, je inak rozhodnutie súdu prvej inštancie správne, majúce podklad vo vykonanom dokazovaní a vychádzajúce z najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa. Odvolací súd sa plne stotožňuje s modelom stretávania, nastaveným súdom prvej inštancie, ktorý na jednej strane rešpektuje právo dieťaťa na rovnocenný a pravidelný styk s otcom a zároveň pristupuje k úprave styku po zohľadnení individuálnych potrieb dieťaťa. Odvolací súd považuje za správne a dôvodné jeho rozhodnutie, ktorým odstupňoval intenzitu stretávania, berúc do úvahy, že pre maloletého, ktorý sa stýkal s otcom v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia, bude prijateľnejšia pozvoľná zmena v stretávaní formou postupného rozširovania styku. Takto sa otec bude stýkať s maloletým (už namiesto každej stredy a soboty od 15.00 hod. do 18.00 hod. v mieste bydliska maloletého za prítomnosti matky) počas prvých šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku každý páry týždeň v roku v sobotu a nedeľu od 9.00

hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v roku v utorok a štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod. a po uplynutí šiestich mesiacov po právoplatnosti rozsudku každý páry týždeň v roku od piatka od 15.00 hod. do pondelka do 8.00 hod. a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku od štvrtka od 15.00 hod. do piatka do 8.00 hod., ako aj osobitne v čase niektorých sviatkov to bez prítomnosti matky. Matka v odvolaní argumentovala tým, že takýto postup súdu je v rozpore so zásadou zakotvenou v § 217 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd musí pri formulovaní svojho autoritatívneho názoru vysloveného v rozsudku vychádzať zo stavu, ktorý existuje v danom čase a nemôže vychádzať z predpokladu, ktorý teoreticky môže nastať v budúcnosti. Súd podľa nej nemôže predpokladať akým smerom sa bude správanie a výchovné metódy otca po právoplatnosti rozsudku vyvíjať a nemôže predpokladať ani záujem maloletého na určitom spôsobe styku v ďalekej budúcnosti, prípadné rozšírenie styku otca s maloletým je možné v budúcnosti na návrh, v prípade aj bez návrhu, v súčasnosti však podľa jej názoru na takéto rozširovanie priestor nie je a preto súd mal v rozhodnutí upraviť styk otca len spôsobom, ako je uvedené v prvej časti výroku I. Odvolací súd matke v tomto nedal za pravdu. Súd prvej inštancie nijako neporušil týmto výrokom procesné normy, postupoval v súlade s bežnou rozhodovacou praxou všeobecných súdov SR a v záujme maloletého, pričom výsledky dokazovania umožňujú prijať záver o vhodnosti kontinuálneho prechodu na širšiu úpravu s prespávaním u otca po uplynutí určitej doby realizácie styku podľa užšieho modelu. Ani maloletému dieťaťu nemôže byť na prospech, aby každých pár mesiacov bolo zahajované súdne konanie, v ktorom bude dieťa podrobované dokazovaniu, treba si uvedomiť, že dieťa citlivo vníma nezhody rodičov a každá konfliktná atmosféra nepriaznivo ovplyvňuje psychiku dieťaťa. Súdy vo svojej praxi bežne postupujú uvedeným spôsobom, ktorý je vyskúšaný a osvedčený. Vzťahy dieťaťa a rodiča sú v neustálom vývine, a preto pokiaľ ide o malé dieťa, nemožno v čase vydania rozhodnutia s istotou tvrdiť ani to, že súdom nastavený model styku bude pre dieťa optimálny o mesiac, alebo o dva. Často sa stáva, že sú naplnené v súdnom konaní podmienky pre takú úpravu styku, ktorá sa vzhľadom na doterajší priebeh môže javiť pre účastníkov konania ako radikálna a i keď by inak bol vzhľadom na závery vykonaného dokazovania dôvod na takú úpravu, súd zväži postupnosť prechodu na takýto optimálny model, aby účastníci (a najmä maloleté dieťa) čo najmenej pocítovali akýkoľvek diskomfort spojený so zmenou úpravy. Sem patrí i prejednávaný prípad, kde výsledky vykonaného dokazovania, vrátane znaleckého odôvodňujú prijatie záveru, že optimálnym modelom stretávania maloletého s otcom s prihliadnutím na vývinové potreby maloletého ako aj dobrú kvalitu jeho vzájomných a citových a emočných väzieb k otcovi, je stretávanie s prespávaním u otca a to v rozsahu, ako bol určený napadnutým rozhodnutím v druhej časti jeho výroku I. (t.j. spôsobom nastaveným po uplynutí šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku), zároveň však súd pristúpil citlivo k zavádzaným zmenám tak, aby si maloletý na rozšírenie styku zvykol krokmi postupného zvyšovania času stráveného s otcom a na optimálny model styku potom prešiel bez stresov čo najprirodzenejším spôsobom. Pokiaľ by medzičasom došlo k takej významnej zmene pomerov, ktorá by ukázala na potrebu zmeny súdneho rozhodnutia, styk upravený súdom môže byť zmenený.

28. Podstatná časť odvolacích námietok matky vytyka prvoinštančnému súdu, že nesprávne vyhodnotil dokazovania ohľadom výchovných metód otca, keď ako vyplýva z videozáznamov a fotodokumentácie, tieto sú zo strany otca jednoznačne sexualizované a nevhodné. Otec sa správa k dieťaťu príliš intímne, poukazovali na to aj znalci, osobitne znalkyňa Mgr. Lenka Lipanová, súd sa však s týmito signálmi nedostatočne vysporiadal a bagatelizoval ich, hoci podľa názoru matky môžu mať negatívne následky na psychike maloletého. Odvolací súd nezdieľal názor matky, že by súd prvej inštancie uvedené zistenia zľahčoval. Súd prvej inštancie sa s nimi riadne a dostatočne vysporiadal a správne rozhodol, pričom odvolací súd dospel k rovnakému záveru. V konaní bolo zistené, že prístup otca k nahote je úplne odlišný od prístupu matky, ktorá odmieta akceptovať výchovný štýl otca a uvádza, že má obavy o zdravý vývoj dieťaťa. Treba dať síce za pravdu matke, že rodičovská intimita nemá mať erotizujúci rozmer, na čo poukazujú aj znalci, a otec sa pri výchove a starostlivosti o dieťa niekedy správa spôsobom, ktorý nepatrí do primeraného rodičovského repertoáru intímneho správania. Uvedené však samo osebe nerobí z neho rodiča, ktorý by mal mať obmedzený styk s dieťaťom a zostávať pod dozorom matky. Znalecké dokazovanie (por. vyjadrenie znalca Kešického, ktorý sa na uvedenú otázku zameriaval) preukázalo, že z hľadiska osobnosti otca niet u neho znakov, ktoré by podporovali úvahu o jeho rizikivosti vo vzťahu k zneužívaniu maloletého. Podľa názoru znalcov (por. závery znalca Balka aj znalkyne Lipanovej) obaja rodičia, teda aj otec, majú podľa výsledkov vyšetrenia dostatočné osobnostné dispozície potrebné pre zabezpečenie výchovy a starostlivosti o maloleté dieťa a obaja dokážu uspokojovať potreby dieťaťa. Z psychologického vyšetrenia maloletého M. vyplýva, že je bez klinických pozoruhodností v správaní, ide o dieťa zdravé, spokojné, bez prejavov úzkosti, obáv a strachu (por. závery znalca Balka aj znalkyne Lipanovej). Matka vytykala súdu, že jeho úlohou v tomto konaní nie je hodnotiť konanie otca

z trestnoprávneho hľadiska, ale zohľadniť správanie otca a jeho možné následky na vývin dieťaťa, bez ohľadu na skutočnosť, či konanie otca dosahuje alebo nedosahuje stupeň závažnosti odôvodňujúci prípadné odsúdenie otca v trestnom konaní resp. či je možné trestnosť jeho konania za súčasných psychologických metód v trestnom konaní dokázať. Podľa nej skutočnosť, že sa následky tohto otcovho správania v súčasnosti na maloletom neprejavujú, neznamená, že sa tieto neobjavia v neskoršom období a nie je v záujme dieťaťa upravovať styk s otcom bez ohľadu na tak závažné zistenia s nádejou, že k takýmto následkom možno nedôjde. Odvolací súd k tejto argumentácii považuje za potrebné uviesť, že úlohou súdu bolo dôsledne vyhodnotiť záujem dieťaťa z pohľadu jednak práva dieťaťa byť vychovávané oboma rodičmi, (čomu korešponduje právo mať rovnocenný styk s oboma rodičmi) a súčasne práva dieťaťa na zdravý vývin, v zmysle uvedeného vyhodnocoval a pomerovoval prípadné riziká. Z uvedeného pohľadu bolo nutné pristupovať k rozhodnutiu z hľadiska vyhodnotenia prípadnej hrozby, že by vývin maloletého pri úprave nastolenej súdom mohol byť ohrozený spôsobom, aký v hypotetickej rovine načrtla znalkyňa Lipanová (a síce, že ak správanie otca bude vyhodnotenú OČTK a súdom ako nezávadné a naďalej bude realizované prevažne tak, ako je zachytené na videozáznamoch, môže dieťa postupne posúvať hranice prežívania intimity a dieťa sa môže neskôr samo správať tak, že nebude vedieť tieto hranice vnímať u seba alebo u iných). Súd však nemôže vychádzať pri rozhodovaní prioritne z hypotézy, obzvlášť vtedy, ak by jej aplikácia nevyhnutne zasahovala do základných práv účastníkov. Dôvod na obmedzenie styku otca s maloletým, spôsobom požadovaným matkou, musí byť náležite preukázaný, v tomto konaní však preukázaný nebol, naopak, dôkazy potvrdzujú nutnosť rozšírenia styku, vrátane prespávania dieťaťa u otca. Navyše to, že otec sa v minulosti správal pri výchove nie vždy vhodným spôsobom neznamená, že v súčasnosti, keď pozná názory odborníkov, bude v takomto správaní pokračovať. On sám sa vyjadril v odvolacom konaní, že od takýchto prejavov upustil a hoci matka tvrdí opak, neponúkla o tomto tvrdení žiadny relevantný dôkaz. Správanie otca však v danom prípade nemá preukázateľne žiadny sexuálny motív, je prejavom náklonnosti otca, i keď nie príliš vhodným. Odvolací súd za uvedenej situácie zhodne so súdom prvej inštancie nemal za preukázané, že by v najlepšom záujme maloletého bolo obmedzenie jeho styku s otcom, práve naopak a preto považoval rozhodnutie za správne. Keďže výsledky vykonaného dokazovania postačovali na prijatie tohto záveru, nevidel ani odvolací súd potrebu vypočúvať znalkyňu Lipanovú, a považoval preto postup prvoinštančného súdu v tomto smere za správny. Jej závery boli jasne predstreté v znaleckom posudku a ani ich zopakovanie na pojednávaní nemohlo zvrátiť rozhodnutie súdu vzhľadom na ostatné vykonané dôkazy.

29. Nie je dôvodná ani tá námietka matky, že by záverom súdu o potrebe rozšírenia styku spôsobom ako je uvedené vyššie, malo odporovať jeho rozhodnutie o nariadení výchovného opatrenia. Odvolací súd v tomto nevidel žiadny rozpor ani protirečenie. Naopak, uvedené rozhodnutie svedčí o dôkladnom a správnom vyhodnotení situácie súdom prvej inštancie. Je totiž treba konštatovať, že v zistenom správaní otca je určitý náznak rizika pre maloletého, ktorý by v prípade, ak by otec (či už vedome, nevedome alebo dokonca zo vzdoru voči matke maloletého) pokračoval alebo dokonca ešte akcentoval chovanie k synovi, ktoré sa mu vytyka, mohlo toto riziko prevážiť eminentný záujem maloletého na čo najširších stykoch s otcom. Preto je namieste, aby nad výchovou maloletého zo strany otca bol vykonávaný dohľad, ktorý je schopný detekovať varovné signály v správaní otca či maloletého, vedúce k predídeniu vzniku prípadnej ujmy u maloletého a spolu s nariadeným psychologickým poradenstvom zaisťujú jednak to, že otec, pokiaľ tak už neurobil, bude korigovať svoj výchovný štýl a zároveň obaja rodičia zosúladija svoje predstavy o optimálnom fungovaní rodičovskej starostlivosti o maloletého M..

30. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti úpravy styku považoval za zodpovedajúce najlepšiemu záujmu maloletého a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil s výnimkou už vyššie zdôvodnenej odlišnej úpravy v čase veľkonočných sviatkov, v ktorej časti rozhodnutie za použitia ustanovenia § 388 CSP zmenil.

31. Ako dôvodné však odvolací súd považoval odvolanie matky čo do výroku III. napadnutého rozhodnutia, ktorým súd zamietol jej návrh na zvýšenie výživného. Rozhodnutie súdu je založené na nesprávnom procesnom postupe, ktorým boli účastníkom konania odňaté práva priznané zákonom, v dôsledku čoho je rozhodnutie nezákonné. Súd prvej inštancie v prípade návrhu matky na zvýšenie výživného nesprávne aplikoval právne normy. Matka síce podala návrh na zvýšenie výživného až v rámci záverečnej reči v konaní o úpravu styku otca s maloletým, napriek tomu ide o riadny návrh, o ktorom súd musí meritórne rozhodnúť zákonným spôsobom, teda po vykonanom dokazovaní. Súd nemohol vydať meritórne rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie výživného jeho zamietnutím z dôvodu, že výsledky konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Takýmto spôsobom je

možné rozhodnúť iba o procesnom návrhu účastníka na zmenu jeho návrhu (§ 28 CMP). Ak matka podala na súd riadny návrh na zvýšenie výživného, súd je povinný vo veci konať a meritórne rozhodnúť. Preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie v jeho výroku III. z dôvodu, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 CSP vrátil v tejto časti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a to spolu so závislým výrokom VIII. o trovách konania.

32. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák.č. 233/1995 Z.z., alebo ak ide o rozhodnutie o starostlivosti o maloletého, styk s maloletým alebo inú ako peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa štvrtej časti CMP.